

Apel ECOVAST-u (European Council for the Village and Small Town)

Prvi apel kojim smo se obratili kolegama iz ECOVAST-a 31. srpnja 1991. bio je gotovo istog sadržaja kao i dva prethodna pisma Vijeću Europe i organizaciji Europa Nostra. Drugi apel odaslan u rujnu potaknuo je predsjedništvo ECOVAST-a, na čelu s predsjednikom Jean-Pierreom Dichterom i potpredsjednicima Michelom Dowerom i Miljenkom Fischer (iz Instituta), da pokrenu akcije na informiranju svojih članova, ostalih međunarodnih foruma i šire javnosti o ratu u Hrvatskoj, koje su urodile donošenjem nekoliko deklaracija i rezolucija.

Appeal to ECOVAST

The initial appeal we addressed to our colleagues in ECOVAST (31 July 1991) was more or less in the same terms as the two previous letters to the Council of Europe and Europa Nostra. A second appeal sent in September prompted the governing body of ECOVAST, under its Chairman, Jean-Pierre Dichter, and the Vice-Chairmen, Michael Dower and Miljenka Fischer, to start a campaign to inform its own members, other international bodies and the public at large about the war in Croatia. This campaign resulted in the adoption of a number of declarations and resolutions.

Brest Pokupski, drvena Crkva sv. Barbare (foto: Robert Leš)
Brest Pokupski, St. Barbara, wooden church (photo: Robert Leš)

Jean-Pierre Dichter
 predsjednik ECOVAST-a
 (Europskog vijeća za selo i mali grad)
 28, Rue de Bastogne
 L-9512 WILTZ

APEL ECOVAST-u

Poštovani gospodine,

Apeliramo na ECOVAST, kao kompetentno međunarodno udruženje za pitanja očuvanja sela i malih gradova, u ovom trenutku kad se raspravlja o "europskoj ruralnoj strategiji", kako bismo otvorili raspravu o najugroženijoj regiji Europe danas, kojoj je, zbog opasnosti u kojoj se nalaze njezina naselja i narodi, hitno potrebna pomoć. Mislimo na ratom pogođena područja Republike Hrvatske, koja već obuhvaćaju gotovo pedeset posto njezina teritorija. Uza sve ostalo (stambena naselja, humanitarne, pa čak i zdravstvene institucije), uništavaju se i svjedočanstva europske civilizacije. Spomenici i mali gradovi koji su do danas zadržali kulturološko obilježje europskih migracija, od antičkih vremena i srednjeg vijeka, preko dobro sačuvanih baroknih malih naselja koja su doživjela procvat za vladavine Marije Terezije, kao i obrambenih struktura iz doba turskih invazija, trpe velike štete. Deseci malih gradova i sela srušeni su sa zemljom, a povijesne jezgre Vukovara, Osijeka, Petrinje, Hrvatske Kostajnice, Erduta, Iloka, Gospića, Otočca teško su oštećene, što je dovoljan razlog da se bojimo i za sudbinu naših jadranskih gradova: Zadra, Šibenika, Splita i Dubrovnika. Od zaštićenog blaga svjetske prirodne baštine teško je oštećen Nacionalni park Plitvička jezera, a slapovi Krke su u neposrednoj opasnosti. Mnogi su ljudi već pokopani pod uništenim gradovima i spomenicima. Uništeni spomenici nisu jedina tragična posljedica ovog rata. To je i strašna drama mase prognanika među civilnim autohtonim pučanstvom koji napuštaju svoje domove, doslovno spašavajući gole živote.

Želimo iskoristiti ovu priliku da Vas zamolimo da obavijestite, što je prije moguće, slične institucije, svoje kolege i cjelokupnu javnost o našoj zabrinutosti za sudbinu kulturne baštine u Hrvatskoj. Ako se uništavanje ne zaustavi, postoji opasnost od potpunog uništenja te baštine, kao i cijelog hrvatskog naroda. Sigurni smo da Republika Hrvatska, kao povijesno i kulturno neodvojivi dio Europe, sad zaslužuje njezinu pomoć i potporu.

Premda smo svjesni činjenice da oživljavanje graditeljske baštine i normalizacija života u tim područjima ne mogu započeti dok još uvijek bjesni rat, što je pitanje političkog rješenja jugoslavenske krize, za koju bi najdjelotvornije bez sumnje bilo priznanje legitimnosti i političkog integriteta Republike Hrvatske, vjerujemo da je sad vrijeme da se započne inicijativa za odgovarajuće intervencije i modalitete stručne obnove. U toj obnovi treba voditi osobitu brigu o nastavljanju tradicionalnog života i arhitekture koja je tisućljetnim kontinuitetom na tim područjima uspostavila svoje ruralne

Jean-Pierre Dichter
 President of ECOVAST
 (European Council for the Village and Small Town)
 28, Rue de Bastogne
 L-9512 WILTZ

APPEAL TO ECOVAST

Dear Sir,

We appeal to ECOVAST, as the competent international association in the matter of the preservation of villages and small towns, at this moment when a "European Rural Strategy" is being discussed, to open a debate about the most endangered region of Europe today, which is, through the threat to its settlements and peoples, urgently in need of help. We are referring to the war-stricken areas of the Republic of Croatia, which now already take up almost fifty percent of its territory. Apart from everything else (housing estates, humanitarian and even health care institutions) in this area, evidences of European civilization are also being destroyed. Monuments and small towns which have preserved the cultural marks of European migrations until the present day, from antiquity and the Middle Ages, through well preserved baroque small settlements which flourished during the reign of Maria Theresa, as well as defensive structures from the time of the Turkish invasions, are suffering great damage. Scores of small towns and villages have been levelled to the ground and the historical centres of Vukovar, Osijek, Petrinja, Hrvatska Kostajnica, Erdut, Ilok, Gospić, Otočac have been seriously damaged, which gives us sufficient reason to fear for the fate of our Adriatic cities: Zadar, Šibenik, Split and Dubrovnik. Among the protected resources of the world's natural heritage, the Plitvice Lakes National Park has been severely devastated, and the Krka falls are in imminent danger. Many people have already been buried under these wrecked towns and monuments. Ruined monuments are not the only tragic consequence of this war. We also have the horrible drama of the mass of refugees among the indigenous civilian population who are abandoning their homes, literally in order to save their bare lives.

We would like to take this opportunity to ask you to inform, as soon as possible, similar institutions, your colleagues and the public as a whole about our concern over the fate of the cultural heritage in Croatia. If destruction is not stopped, this heritage, and the entire Croatian people as well, are in danger of being completely destroyed. We are certain that the Republic of Croatia, as a historically and culturally inseparable part of Europe, now deserves the help and support of the Continent.

Although we are aware of the fact that the revitalization of the architectural heritage and the normalization of life in those regions cannot start as long as the war is still raging, which is a matter of the political solving of the Yugoslav crisis, to which the most effective solution would no doubt be the recognition of the legitimacy and political integrity of the Republic of Croatia, we believe that now is the time to launch an initiative for appropriate intervention and expert modes of renewal. In this renewal special care

i urbane osobitosti, od centralnoeuropske, panonske do mediteranske baštine.

Ovo je, dakle, apel i poziv ECOVAST-u da svojim velikim autoritetom i potencijalom zajedno s drugim sličnim europskim institucijama uđe u konkretne aranžmane za identifikaciju šteta, a zatim se, kad za to dođe vrijeme, uključi u razne modalitete stručne obnove.

Institut za povijesne znanosti Sveučilišta u Zagrebu
predstojnica Odjela
dr. Ivanka Reberski

Zagreb, 17. rujna 1991.

should be taken as regards the continuation of the traditional life and architecture which has established its specific rural and urban qualities in millennial continuity in these regions from the Central European and Pannonian to the Mediterranean heritage.

This is therefore an appeal and invitation to ECOVAST with its great authority and potential and in combination with other similar European institutions, to enter into concrete arrangements for the identification of damage, and then, when the time comes, to involve itself in various expert modes of renewal.

*Institute of Historical Studies, University of Zagreb
Head of Department
dr. Ivanka Reberski*

Zagreb, 17th September 1991

Nuštar, prosinac 1991. (foto: Milan Drmić)
Nuštar, December 1991. (photo: Milan Drmić)